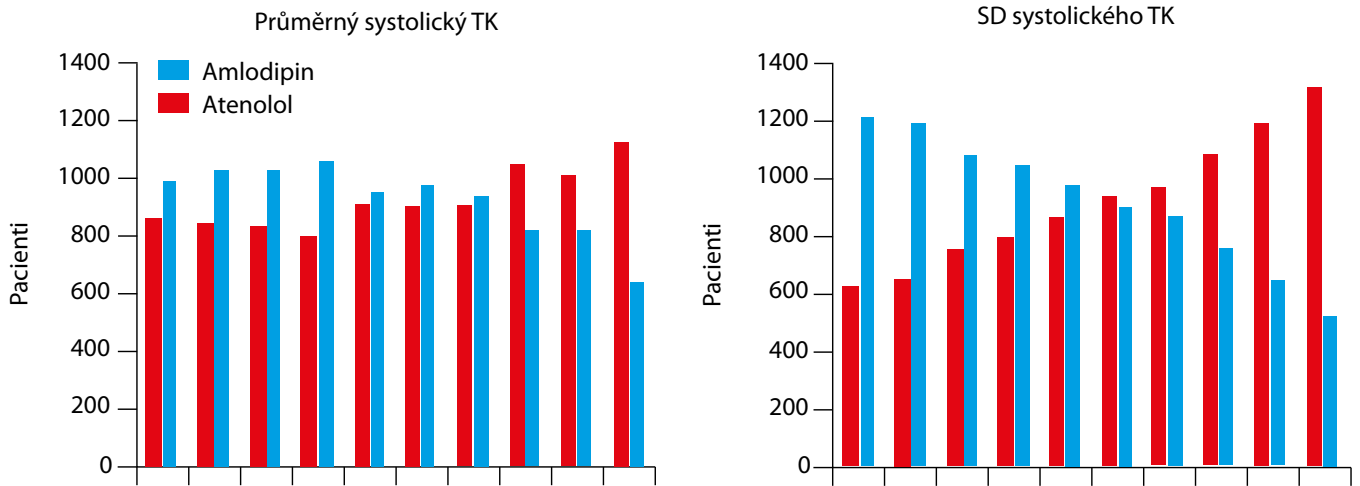
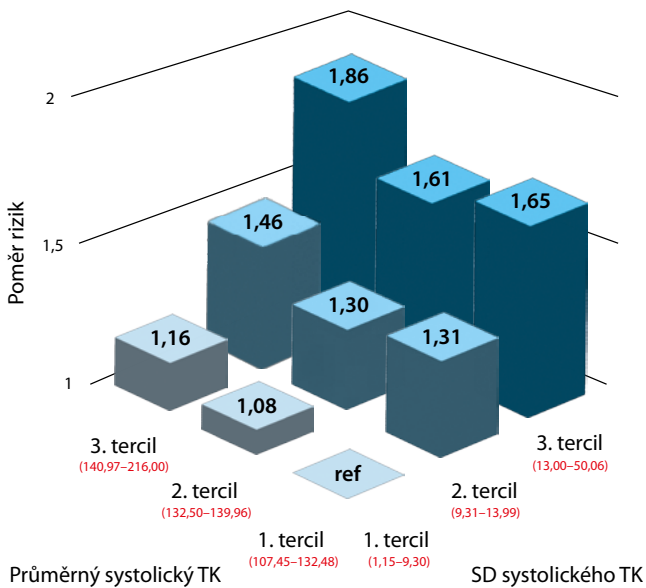

Obr. 5. Variabilita TK při srovnání klinických návštěv: studie ASCOT BPLA. Decily systolického TK a směrodatné odchylky v závislosti na léčbě. Podle (8)**Obr. 6.** Vliv systolického TK měřeného během klinických návštěv a jeho variability ve studii ASCOT: 21leté sledování. Podle (9)

Zásadní poznatky přinesla studie ASCOT, kam bylo zařazeno bezmála 20 000 jedinců s hypertenzí a nejméně třemi dalšími KV rizikovými faktory; byli randomizováni na prvotní léčbu amlodipinem (s možným

přidáním perindoprilu) nebo atenololem (a případně bendroflumethiazidem). Dvojitě slepá fáze studie trvala v průměru 5,5 roku; jedinci randomizovaní na amlodipin měli lepší výsledky v několika cílových parametrech (7). Následná analýza ukázala, že skupiny se zásadně lišily v ovlivnění variability TK měřeného při klinických návštěvách (8): obrázek 5 ukazuje, že zatímco rozložení průměrného systolického TK se příliš nelišilo mezi oběma skupinami (levý graf), byl zjištěn zásadní rozdíl v ovlivnění variability systolického TK (pravý graf): vysoké modré sloupce v nižších decilech směrodatné odchylky a opačný trend červených sloupců ukazují, že amlodipin oproti atenololu výrazně snížil variabilitu TK.

V roce 2024 byla publikována nová analýza studie ASCOT, která ukazuje společný vliv průměrného systolického TK, měřeného během klinických návštěv, a jeho variability na 21letý výskyt KV příhod a KV intervencí (9). Na obrázku 6 je zřetelné, že oba parametry určují prognózu synergicky a že stále působí, a to i přes dlouhou dobu, která uplynula od skončení dvojitě slepé fáze studie; poté byli probandi již léčeni volně bez vazby na proběhlou studii podle uvážení ošetřujícího lékaře. Nejlepší prognózu měli jedinci, kteří měli jak průměrný systolický TK měřený během návštěv ve dvojitě slepé fázi studie, tak jeho směrodatnou odchylku v 1. tercilu rozložení, tj. systolický TK < 132 mm Hg a SD < 9,3 mm Hg; naproti tomu pokud oba parametry byly ve třetím tercilu,

Obr. 7. Účinek antihypertenziv na variabilitu systolického TK: metaanalýza randomizovaných studií. Podle (10)

Léková skupina oproti všem ostatním skupinám	Pacienti	Studie	Změna CV (95% CI)	p
CCB	106 697	94	-15,50% (-17,60--13,40)	< 0,0001
CCBND	2753	39	-10,59% (-18,52--2,65)	0,0074
DD	81 772	69	-10,32% (-14,06--6,58)	< 0,0001
ARB	39 447	47	10,28% (7,73--12,83)	< 0,0001
ACEI	76 064	125	11,52% (8,99--14,04)	< 0,0001
BB	39 392	78	7,69% (4,23--11,15)	< 0,0001

CV – variační koeficient; CCB – blokátory kalciových kanálů; CCBND – nondihydropyridinové blokátory kalciových kanálů; DD – diuretika; ARB – blokátory receptorů pro angiotenzin II; ACEI – ACE inhibitory; BB – betablokátory